

Työterveyslaitos

Päätös

Työterveyslaitos luokitellaan sektoriin muu valtionhallinto S.13119 vuodesta 2015 alkaen.

Taustaa

Työterveyslaitos (0220266-9) on kuulunut sektoriluokituksessa kotitalouksia palveleviin voittoja tavoittelemattomiin yhteisöihin (S.15).

Työterveyslaitos on asiantuntijaorganisaatio, joka tekee työterveysalaan liittyvää tutkimus- ja palvelutoimintaa. Työterveyslaitos toimii sosiaali- ja terveysministeriön johdon ja valvonnan alaisena. Työterveyslaitoksen ylin päättävä elin on johtokunta. Johtokunta koostuu ministeriöiden, tutkimuslaitosten ja työmarkkinajärjestöjen edustajista.

Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta säädetään laissa (159/1978).

Seuraavissa lain pykälissä on oleellista tietoa sektoriluokituksen päättelyn kannalta:

1 § Työsuojelu- ja työterveysalan tutkimus- ja palvelutoimintaa varten on työterveyslaitos, joka on itsenäinen julkisoikeudellinen yhteisö. Työterveyslaitos toimii sosiaali- ja terveysministeriön johdon ja valvonnan alaisena.

3 § Työterveyslaitoksen toiminnan rahoittamiseksi suoritetaan valtion vuotuisessa tulo- ja menoarviossa hyväksytyin toiminnan laajuuden mukaan vuosittain valtionosuutena neljä viidesosaa sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymän laitoksen talousarvion mukaisista kustannuksista.

4 § Työterveyslaitoksen ylintä johtoa varten valtioneuvosto nimeää kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan johtokunnan, jossa, sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin säädetään, ovat edustettuina työsuojelun ja työterveyden kehittämisen kannalta keskeiset viranomaiset ja järjestöt. Työterveyslaitoksen hallinnosta säädetään tarkemmin asetuksella.

5 § Työterveyslaitos voi tehdä sitoumuksia, saada nimiinsä oikeuksia, kantaa ja vastata sekä omistaa kiinteää omaisuutta. Työterveyslaitos voi harjoittaa sellaista elinkeinotoimintaa, joka tukee työterveyslaitoksen tarkoituksen toteuttamista.

6 § Työterveyslaitoksen suoritteista perittäviä maksuja vahvistettaessa on soveltuvin osin otettava huomioon, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/92) säädetään.

Sovellettava ohjeistus

Julkisoikeudellisena laitoksena Työterveyslaitokseen voidaan soveltaa määritelmää julkisyhteisöjen kontrollista voittoja tavoittelemattomiin yhteisöihin, jota käsitellään ESA 2010 -käsikirjan kappaleissa 20.13–20.16 ja alijäämä ja velka -käsikirjan luvussa I.2.3. Ohjeiden mukaan julkisyhteisön voidaan katsoa kontrolloivan voittoja tavoittelemattomaa yhteisöä seuraavilla tavoilla: 1) nimitysvallan, 2) yhteisön kanssa tekemien sopimusten, 3) rahoituksen, 4) muiden

3.4.2019

ehtojen kautta tai 5) jos julkisyhteisö kantaa suuren osan riskeistä. Joissakin tapauksissa jo yksi yllä olevista kohdista voi riittää kontrollin saavuttamiseksi, mutta usein on tarkasteltava useampaa kohtaa yhdessä.

ESA 2010 -käsikirjan kappaleissa 20.29 – 20.31 käsitellään kvantitatiivisen markkina/markkinaton -testin soveltamista. Tuottajatyypin määrittely tarkistetaan testissä ns. 50 % kriteerin avulla. Julkinen tuottaja on markkinatuottaja, jos sen myyntituotot suhteessa tuotantokustannuksiin ovat yli 50 % useamman vuoden tarkastelujaksolla. Mikäli suhdeluku jää alle 50 %, yksikkö on markkinaton tuottaja.

Sektoriluokituksen perustelu

Työterveyslaitos on ESA 2010 -käsikirjan tarkoittama institutionaalinen yksikkö. Koska Työterveyslaitos toimii sosiaali- ja terveysministeriön valvonnan alaisena ja valtioneuvosto nimeää Työterveyslaitoksen johtokunnan, julkisyhteisöillä on yksikköön nimitysvalta. Lisäksi noin puolet Työterveyslaitoksen toimintamenoista rahoitetaan valtion talousarviosta yleisavustuksin, jolloin valtio kontrolloi sitä myös rahoituksen kautta. Työterveyslaitos kuuluu laajaan julkiseen sektoriin ja on julkinen tuottaja.

Työterveyslaitoksen toiminta on luonteeltaan sellaista, että kvantitatiivinen markkinatesti on soveltuvin menetelmä määrittää, onko yksikkö markkina- vai markkinaton tuottaja. Markkinatestissä myyntejä verrataan tuotantokustannuksiin. Työterveyslaitoksen tuloista testissä myynteihin luetaan yrityksille myydyt palvelusuoritteet. Markkinatestin tulos jää kolmen vuoden aikatarastelussa alle 50 prosentin. Työterveyslaitos on siten markkinaton tuottaja.

Työterveyslaitos luokitellaan sektoriin muu valtionhallinto S.13119 vuodesta 2015 alkaen.

Lähteet:

Laki työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta (159/1978)

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1978/19780159>

Julkisen talouden alijäämä ja velka –käsikirja

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5937189/KS-GQ-14-010-EN.PDF/>

ESA 2010 -käsikirja

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5925693/KS-02-13-269-EN.PDF/44cd9d01-bc64-40e5-bd40-d17df0c69334>